

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen

Datum:
2024-09-05

Diarienummer:
KSN-2024-02461

Handläggare:
Christian Blomberg

Skrivelse till SJ och regeringen angående SJs beslut att avveckla pendeltågstrafik på sträckan Uppsala-Stockholm

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförandeberedning beslutar

1. **att** överlämna skrivelse angående pendeltågstrafiken mellan Uppsala och Stockholm till VD för SJ AB samt ansvariga stadsråd, enligt ärendets bilaga 1.

Ärendet

Den 27 augusti 2024 meddelade SJ AB att deras regionala tågtrafik mellan Stockholm och Uppsala kommer att upphöra från och med den 15 december 2024. Beslutet påverkar pendlingsmöjligheterna för invånarna och får konsekvenser för näringslivet och universitetet i arbetsmarknadsregionen. Kommunstyrelsen föreslås att tillskriva SJs VD samt de ansvariga statsråden, finansministern och infrastruktur- och bostadsministern, med en begäran om att de i god tid före den 15 december presenterar en plan för hur pendeltågstrafiken på sträckan Stockholm-Uppsala ska uppnås och säkerställas.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

SJs beslut att upphöra med den regionala tågtrafiken mellan Stockholm och Uppsala från och med den 15 december 2024 innebär kraftigt förändrade förutsättningar för pendlingen i Stockholm-Mälarenregionen. Sträckan är ett av de mest trafikerade pendelstråken i Sverige, och statistiken visar på ett ökat pendlande mellan Stockholm och Uppsala. SJs beslut att avveckla pendeltågstrafiken har tagits emot med kort

varsel och riskerar att skapa betydande störningar för tusentals pendlare samt påverka näringsliv och universitet i Stockholm-Mälardalen negativt.

SJs beslut står i kontrast till statliga utredningar som påvisar behovet av ökad kapacitet och förbättrade pendlingsmöjligheter mellan Uppsala och Stockholm. Hållbara och pålitliga transportlösningar på denna sträcka är viktiga för både regional och nationell tillväxt. Regeringen har nyligen beslutat att bygga ut spårkapaciteten mellan Uppsala och Stockholm för att främja ett ökat och mer robust resande, vilket understryker behovet av fortsatt och utvecklad tågtrafik på sträckan. Som statlig aktör förväntas SJ tydligare arbeta för att säkerställa tillräcklig kapacitet och utveckling av pendlingsmöjligheter på en så central sträcka, i linje med de transportpolitiska målen om en hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet

Därutöver måste SJ bättre involvera berörda kommuner i dialogen inför stora förändringar som påverkar regionens kollektivtrafik.

Kommunstyrelsen föreslås därför överlämna en skrivelse till SJs VD samt till finansministern och infrastruktur- och bostadsministern för att påtala vikten av att pendeltågstrafiken på sträckan upprätthålls och utvecklas, att det statliga bolaget bidrar till att möta de konstaterade pendlingsbehoven och att en mer inkluderande dialog med berörda kommuner etableras. Beslut som har betydande påverkan på pendlare och näringslivsutveckling bör inte fattas utan samråd med de kommuner och andra centrala intressenter som berörs.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 5 september 2024
- Bilaga 1, skrivelse till SJ och regeringen angående SJs beslut att avveckla pendeltågstrafiken på sträckan Uppsala-Stockholm

Kommunledningskontoret

Ingela Hagström
Tillförordnad stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör

Monica Lingegård, vd SJ AB
Elisabeth Svantesson, finansminister
Andreas Carlson, bostads- och infrastrukturminister

Säkerställ pendeltågstrafiken mellan Uppsala och Stockholm för regionens tillväxt

Uppsala kommun vill kraftigt invända mot SJs plötsliga beslut att avveckla pendeltågstrafiken mellan Uppsala och Stockholm. Denna sträcka är en kritisk del av infrastrukturen i Stockholm-Mälardalenregionen, ett av de mest expansiva och befolkningstäta områdena i landet. En fungerande pendling mellan Uppsala och Stockholm är avgörande för regionens arbetsmarknad, utbildning och samhällsutveckling, och därmed för Sveriges tillväxt.

Beslutet att avsluta pendeltågstrafiken på denna sträcka har kommit mycket snabbt och utan förvarning, vilket gör det särskilt problematiskt. Att genomföra en så omfattande förändring med så kort varsel är oacceptabelt och riskerar att skapa betydande störningar för tusentals pendlare som nu tvingas trängas på de redan överfulla tågen. Detta beslut påverkar inte bara pendlare utan också universitet och näringsliv i Stockholm-Mälardalenregionen, som är starkt beroende av kompetensförsörjning från hela området.

Vid en tidpunkt då regeringen har beslutat om att bygga ut spårkapaciteten mellan Uppsala och Stockholm för att möjliggöra ett ökat och mer robust resande, är det svårt att förstå logiken bakom SJs beslut att dra in trafiken på denna sträcka. Behovet är att öka trafiken snarare än att minska den. SJs beslut att hastigt avveckla pendeltågstrafiken riskerar att förvärra problem med förseningar och inställda tåg, vilket går emot det akuta behovet av stabila pendlingsmöjligheter i regionen.

Som statligt ägt bolag har SJ ett ansvar att bedriva persontrafik på ett sätt som inte bara tar hänsyn till affärsmässighet utan också till samhällsnytta, genom att stödja hållbara och pålitliga transportlösningar som gynnar hela landet. Sträckan Uppsala-Stockholm är ett av Sveriges mest trafikerade pendelstråk. Tvärtemot vad SJ hävdar är det svårt att se varför lönsamhet inte skulle kunna uppnås med direkttåg som erbjuder konkurrenskraftig restid och som kompletterar det utbud som regionerna erbjuder via Mälardalstrafik och UL/SL-pendeln.

Beslutet kan också förändra förutsättningarna för det bostadsavtal som tecknats mellan kommunen, regionen och staten. Stora investeringar har gjorts, kommer att göras och behöver göras. Men de stora nyttor för huvudstadsregionen och för landet som helhet som ligger i dessa investeringar riskerar att inte realiseras fullt ut om försämrade pendlingsmöjligheter försvårar för invånare och företag att etablera sig i området.

Som kommun har vi förväntningar på att pendelförbindelsen på sträckan kännetecknas av hög turtäthet, pålitlighet och en prisbild som gör att invånarna väljer tåget. Vi vill att regeringen samlar aktörer och presenterar en plan i god tid före den 15 december för hur detta ska kunna uppnås och säkerställas.

Uppsala kommun är beredd att samarbeta med både SJ och regeringen för att hitta hållbara lösningar som stöder regionens och landets fortsatta tillväxt.

Vi ser fram emot att diskutera detta ärende vidare och hoppas på snabb återkoppling.

Kommunstyrelsen i Uppsala,

Erik Pelling
Kommunstyrelsens
ordförande

Tobias Smedberg
Kommunstyrelsens
förste vice ordförande

Therez Almerfors
Kommunstyrelsens
andre vice ordförande